

Sygn. akt IV U 1297/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Guniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2019 r.

sprawy S. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o składki ubezpieczeniowe

na skutek odwołania S. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 10 sierpnia 2018

znak :(...)

I. oddala odwołanie,

II. zasądza od wnioskodawcy S. F. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 1297/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 stycznia 2019r.

Decyzją z dnia 10.08.2018r. nr (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust.1, art. 9 ust. oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że S. F. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 1 stycznia 2016r. do 31.10.2017r. W uzasadnieniu powyższego Zakład przytoczył treść stosowanych przepisów, przedstawił przebieg postępowania przed organem rentowym oraz wskazał, iż poczynione przy współudziale s. instytucji zabezpieczenia społecznego ustalenia prowadzą do wniosku o zasadności wydania decyzji.

S. F. w złożonym odwołaniu zakwestionował prawidłowość stanowiska ZUS i wniósł o stwierdzenie, że od 1.01.2016r. do 31.10.2017r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu jako osoba prowadząca działalność gospodarczą.

Zarzucił naruszenie art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L.2004.166.1 ze zm.)

Zarzucił naruszenie art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. (Dz.U.UE.L.2004.166.1 ze zm.), naruszenie art. 58 § 1 i 2 kodeksu cywilnego, poprzez wykreowanie stanu faktycznego niezgodnego z ustawą tj. objęcie wnioskodawcy zabezpieczeniem społecznym w dwóch różnych Państwach Członkowskich w tym samym okresie.

Zarzucił naruszenie pkt 4 decyzji nr A1 z dnia 12.06.2009r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i concyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielenia świadczeń na mocy rozporządzenia nr 883/2004 poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji brak zawieszenia postępowania z uwagi na brak prawomocnego wyłączenia wnioskodawcy z ubezpieczenia na terenie S.

Naruszenie art. 6 ust.1 b Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE)nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego poprzez jego nieuzasadnione zastosowanie w niniejszej sprawie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., w odpowiedzi na złożone odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie na swą rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji stwierdził, że jest ono prawidłowe i znajduje uzasadnienie w obowiązujących przepisach prawa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. F. od 17.11.2018r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. Powołując się na zawartą umowę o pracę u pracodawcy S. S. s.r.o S. F. wystąpił do ZUS z wnioskiem o ustalenie właściwego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego. ZUS ustalił wstępnie dla pana S. F. od dnia 01.01.2016r. do dnia 31.12.2016r. (tymczasowo) ustawodawstwo s..

Pismem z dnia 06.05.2016r. Słowacka Instytucja Zabezpieczenia (...) ((...)) nie zaakceptowała ustalonego ustawodawstwa , ponieważ wedle jej ustaleń praca S. F. u pracodawcy S. S. s.r.o. na terenie Republiki S.ma charakter marginalny. W odpowiedzi ZUS podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko odnośnie do zastosowania wobec S. F. ustawodawstwa słowackiego. Wobec dalszego nieakceptowania stanowiska ZUS, pismem z dnia 24.10.2016r. S. Instytucja Zabezpieczenia Społecznego rozpoczęła pierwszą fazę dialogu i postępowania wyjaśniającego zgodnie z Decyzją A1 z dnia 12.06.2009r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i concyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielenia świadczeń na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 oraz zwróciła się do ZUS o ponowne przeanalizowanie sytuacji ubezpieczeniowej S. F. w okresie od 01.01.2016r. do 31.12.2016r.pod kątem uznania pracy na terenie S. w spornym okresie jako pracy marginalnej. Po uzupełnieniu materiału dowodowego m.in. o informacje odnośnie do osiągniętych przychodów przez S. F., ZUS podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie zastosowania ustawodawstwa s.. Pismem z dnia 16.03.2018r. S. Instytucja Zabezpieczenia Społecznego poinformowała, że wobec nie osiągnięcia porozumienia w trakcie pierwszej fazy dialogu i postępowania wyjaśniającego , dalsze rozpatrywanie sprawy S. F. leży w kompetencji Ministerstwa Pracy , Spraw Socjalnych i Rodziny Republiki S.które wespół z polskim organem zdecydują o rozpoczęciu drugiej fazy dialogu lub przekażą sprawę bezpośrednio do Komisji Administracyjnej.

S. Instytucja Zabezpieczenia Społecznego nie poświadczyła wobec S. F. ustawodawstwas. na formularzu A1 w okresie zatrudnienia u pracodawcy S. S. s.r.o.

W konsekwencji oznacza to konieczność zastosowania dla wnioskodawcy tymczasowego ustawodawstwa właściwego zgodnie z art.6 pkt 1b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dn. 16.09.2009r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, które nie budziły żadnych wątpliwości co do swej autentyczności i brak było podstaw by kwestionować ich wiarygodność.

Sąd zważył, co następuje:

W okolicznościach niniejszej sprawy z uwagi na podnoszenie przez wnioskodawcę faktu prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Polski i pozostawania w formalnym stosunku pracy z pracodawcą s.w okresie spornym, rozważenia wymagało zastosowanie w sprawie przepisów wspólnotowej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – rozporządzenie z Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE Nr L.04.166/1) a także rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z 16 września 2009 r. dotyczące wykonania rozporządzenia (WE) Nr 883/2004 (Dz. Urz. UE Nr L.09.284/1), które powinny być stosowane łącznie.

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego należy do kluczowych kwestii związanych z realizacją swobody przemieszczania się w Unii Europejskiej oraz podejmowania aktywności zawodowej. Polska status państwa członkowskiego Unii Europejskiej uzyskała z dniem 1 maja 2004 r. a zatem przepisy rozporządzeń dotyczących koordynacji krajowych systemów zabezpieczenia społecznego stosuje bezpośrednio. Już w preambule rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 wyraźnie zostało stwierdzone, że pracownicy najemni i osoby prowadzące działalność na własny rachunek przemieszczające się we wspólnocie powinny być objęte systemem zabezpieczenia społecznego tylko jednego państwa członkowskiego w celu uniknięcia zbiegu właściwych ustawodawstw i wynikających z tego komplikacji. Dlatego też obowiązująca w tej materii zasada stosowania ustawodawstwa jednego państwa członkowskiego polega na podporządkowaniu ustawodawstwu tylko jednego państwa czyli stosowanie jego postanowień tak jakby zainteresowany realizował swą aktywność zawodową w całości na terytorium tego państwa.

Wnioskodawca domaga się ustalenia wobec niego ustawodawstwa właściwego w związku z działalnością zawodową wykonywaną w dwóch państwach członkowskich Unii Europejskiej w Polsce i S.. Powyższe reguluje art. 13 rozporządzenia 883/2004 a w szczególności jego ust. 3 stanowiący, że osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną (...). Tak jak wskazano wcześniej osoby te traktowane są, do celów stosowania ustawodawstwa określonego zgodnie z tymi przepisami, tak jak gdyby wykonywały każdą swoją pracę najemną lub pracę na własny rachunek i jakby uzyskiwały cały swój dochód w zainteresowanym Państwie Członkowskim - art. 13 ust. 5.

W tym miejscu wyjaśnienia wymagają pewne definicje określeń wspólnotowych. Praca najemna oznacza formę zatrudnienia. Cechą charakterystyczną stosunku pracy jest to, że przez pewien okres jedna osoba wykonuje świadczenia na rzecz innej osoby pod jej kierownictwem, w zamian za co otrzymuje wynagrodzenie (por. wyroki: z dnia 3 lipca 1986 r. w sprawie 66/85, L.-B., a także z dnia 11 września 2008 r. w sprawie C-228/07, P.). Natomiast pod pojęciem ustawodawstwa należy rozumieć, w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego, przepisy ustawowe, wykonawcze i inne oraz obowiązujące środki wykonawcze odnoszące się do działań systemu zabezpieczenia społecznego, przepisy danego państwa członkowskiego, które tworzą system zabezpieczenia społecznego o charakterze prawa powszechnie obowiązującego w danym państwie. Treść tak określonej normy nie budzi wątpliwości. Status ubezpieczeniowy ustala się według miejsca wykonywania pracy najemnej.

Procedura dotycząca stosowania art. 13 czyli poinformowanie przez osobę instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, o wykonywaniu pracy w dwóch państwach, wymaga zastosowania procedury przestrzegającej właściwości i kompetencji instytucji ubezpieczeń społecznych przewidzianej w art. 16 rozporządzenia wykonawczego nr 987/2009.

Procedura ta przewiduje mianowicie, że po uzyskaniu informacji o wykonywaniu przez daną osobę pracy w dwóch lub więcej państwach członkowskich, wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego. Takie wstępne określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa ma charakter tymczasowy i o swoim tymczasowym określeniu instytucja ta informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca (ust. 2). Tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa, przewidziane w ust. 2, staje się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, zgodnie z ust. 2, o ile ustawodawstwo nie zostało już ostatecznie określone na podstawie ust. 4, lub przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji informuje instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania przed upływem tego dwumiesięcznego terminu o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii (ust. 3). W przypadku gdy z uwagi na brak pewności co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa niezbędne jest nawiązanie kontaktów przez instytucje lub władze dwóch lub więcej państw członkowskich, na wniosek jednej lub więcej instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich lub na wniosek samych właściwych władz ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego jest określane na mocy wspólnego porozumienia, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia podstawowego i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia wykonawczego (ust. 4). W przypadku rozbieżności opinii między zainteresowanymi instytucjami lub właściwymi władzami podmioty te starają się dojść do porozumienia, zastosowanie ma art. 6 rozporządzenia wykonawczego (ust. 4). Instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo zostało tymczasowo lub ostatecznie określone jako mające zastosowanie, niezwłocznie informuje o tym zainteresowanego (ust. 5).

Jak wynika z ustaleń faktycznych, procedowanie (...) Oddział w R. w tym zakresie było prawidłowe. Należy zauważyć, iż przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 r. z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego) – w rozdziale II art. 2,3 i 4 – obligują wręcz instytucje ubezpieczeniowe państw członkowskich do ścisłego współdziałania przy stosowaniu jego postanowień, także i w sytuacji ustalania właściwego ustawodawstwa.

Nie budzi wątpliwości, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych posiadając informację o prowadzonej przez wnioskodawcę pozarolniczej działalności gospodarczej, informację s. instytucji ubezpieczeniowej, z której wynika jednoznacznie, iż toczy się postępowanie w sprawie ubezpieczenia społecznego dla w/w na terenie S. w okresie zatrudnienia u pracodawcy s.zasadnie uznał, że jedynym tytułem podlegania ubezpieczeniom społecznym przez wnioskodawcę w tym czasie jest prowadzona działalność gospodarczą na terytorium Polski. Podleganie ubezpieczeniom społecznym w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą jest obowiązkowe, o czym stanowi art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2017 r. poz. 1778).

Jak wskazują okoliczności ustalone w sprawie, jedynym realizowanym w spornym czasokresie tytułem ubezpieczenia przez wnioskodawcę była prowadzona działalność gospodarcza w Polsce. Odmienne stanowisko prowadziłoby do sytuacji, w której wnioskodawca mimo posiadania niespornego tytułu do objęcia ubezpieczeniem społecznym, tj. prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Polski, tym ubezpieczeniem nie byłby objęty.

Należy zauważyć, iż poświadczenie ustawodawstwa (dokument) na formularzu A1 jest ogólnoeuropejskim dokumentem służącym do potwierdzenia podlegania ubezpieczeniom społecznym na terenie innych krajów członkowskich Unii Europejskiej niż kraj, którego dana osoba jest obywatelem i gdzie ma stałe miejsce zamieszkania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 października 2016 r. I UZ 22/16 lex nr 2159129 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2017 r. I UK 456/16 lex nr 235216). Wnioskodawca nie przedłożył takiego dokumentu.

Mając na uwadze poczynione w sprawie ustalenia oraz ich prawną ocenę uznać należy, że (...) Oddział w R. wydał prawidłową decyzję, w której stwierdził, że w okresie od 1 lutego 2013r. S. F. podlega ustawodawstwu polskiemu

w zakresie ubezpieczenia społecznego, z tytułu prowadzonej w Polsce działalności gospodarczej. Dlatego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł o oddaleniu odwołania z uwagi na jego bezpodstawność.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 98 k.p.c.